

**REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:**
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oras și comitat Nr. 266.

Adunarea generală

a Reuniunii femeilor române din Arad și provincie.

Duminecă în 2/15 martie și-a ținut adunarea generală Reuniunea femeilor române din Arad și provincie la care a luat parte și P. S. Sa Dl. Episcop Ioan I. Papp.

La cuvintele de întimpinare deosebit de călduroase, ale dnei prezidente P. S. Sa răspunde mulțumind pentru primirea călduroasă, face istoricul întemeierii Reuniunii femeilor române din Arad și provincie, zicând că adunarea de azi e convocată nu numai pentru executarea programului, ci și pentru sărbarea jubileului de 30 de ani dela înființarea sa. Atinge rostul școlii de fete și sfârșește cu cuvinte de laudă la adresa Reuniunii.

Prezidenta deschizând adunarea, se dă cetire raportului general al comitetului prin secretarul Reuniunii, Dr. Avram Sădean.

După acest raport se dă cetire raportului dnei casiere, Aurelia Dr. Petran.

Rapoartele și scoțile se predau unei comisii, compusă din dnele Livia Dr. Vuia, Sofia Ittu și d. Petru Vasilon. Examinându-le, raportează, că le-a găsit în cea mai bună ordine și luându-le adunarea generală la cunoștință, exprimă mulțumită pentru activitatea desfășurată în 1913.

Adunarea exprimă mulțumită protocolară tuturor acelorora, cari au arătat un deosebit interes față de scopurile Reuniunii și cari au primit să ia parte activă la conferințele aranjate în Arad.

Îndeosebi însă exprimă adunarea mulțumită protocolară institutului »Victoria«, care a înțeles la timp ideia mare și frumoasă a Reuniunii. În 1911 »Victoria« a votat, fără considerare la sumele dăruite până aci, suma de 25,000 coroane pentru zidirea școlii noastre de fete din Arad cu angajamentul de a le solvi în 5 rate cu câte 5000 cor. În anul 1913 a anticipat și ratele de pe 1914 și 1915 prin care anticipare s'a achitat de întreg angajamentul, contribuind astfel la acoperirea cheltuielilor ardente a terminării zidirii școlii de fete. Prin această achitare s'a întregit suma totală a darului »Victoria« la cor. 31,255.87 + interesele până la 6 Septemvrie 1913.

Afară de această sumă a mai dăruit 500 coroane pentru scopurile Reuniunii.

Se trece la alegerea unei vice-prezidente. Se alege dna Iustina Șerban.

Adunarea hotărăște, ca Reuniunea să se înscrie ca membră ordinară la Uniunea femeilor române din Ungaria.

Iși exprimă condoleanțele pentru pierderea veneratului nostru fruntaș și zelosului ei sprijinitor, Dr. Nicolae Oncu, prin ridicare în picioare.

Stabilindu-se bugetul pe anul 1914, dna prezidentă mulțamește Prea S. Sale de binevoitorul său sprijin, precum și membrilor și membrilor prezenți.

Raportul general al comitetului de gestiune pe anul 1913.

Preasfințite Domnule episcop!

Onorată adunare generală!

Comitetul Reuniunii femeilor române din Arad și provincie vine cu tot respectul a Vă raporta despre afacerile Reuniunii în decursul anului de gestiune 1913 în următoarele:

1. Scopul reactivării Reuniunii de acum câțiva ani a fost înainte de toate ridicarea unei zidiri nouă și și potrivită tuturor cerințelor moderne, în care să se așeze internatul și școala superioară română de fete din Arad, a cărei lipsă a fost adânc simțită de toți Românii din părțile arădane, Bănat și Bihor. Acest scop nobil a pus multe suflete în mișcare și a făcut să contribuie cu obolul lor pentru acest altar închinat limbei și culturai femeilor noastre. Glasul Reuniunii a înduișat și pe marele nostru mecenat, Vasile Stroescu, care prin darul său însemnat făcū mai curând decum credeam realizarea acestei ținte importante.

Despre necesitatea arzătoare a unei astfel de școli pentru educața românească a fetelor noastre erau deplin convinse și autoritățile noastre bisericesti. Deci eră firesc, ca în Maiu 1912 comitetul nostru să ajungă la o înțelegere definitivă cu Consistorul greco-oriental român din Arad, sub a cărui patronaj stă Reuniunea noastră. Nu mult după această înțelegere se pune prin actul festiv din August în acelaș an piatra fundamentală pomposului palat.

În sfârșit în vara anului trecut o circulară a P. S. Sale Domnului Episcop Ioan I. Papp, vesti neamului românesc aceea zi vrednică de memoria tuturor Românilor, cea mai însemnată și cea mai măreață pentru Reuniunea noastră, ziua sfințirii și inaugurării școlii noastre de fete, care se ținū în 25 Aug. (7 Sept.) 1913. Astfel se împlini scopul înalt și arzător al Reuniunii noastre după o activitate intenzivă abia de câțiva ani, prin acel praznic înălțător și măreț. Această inaugurare

a școlii, închinată odoarelor scumpe ale mamelor române a fost sărbătoarea de înălțare a limbii și culturii femeii române.

Intregul Arad și împrejurimile lui au îmbrăcat haine de sărbătoare, ca să prăznuiască dimpreună cu noi această sărbătoare aleasă a culturii românești, de care neamul nostru are multă lipsă. S'au adunat fruntașii și intelectualii neamului nostru „să mpletească cununa dragostei și a recunoștinței pe fruntea autoarelor gingașe și totuș atât de energice, stăruitoare, neobosite, ale acestei mari opere culturale“.

Preasfinția Sa Domnul Episcop în discursul său ținut cu acest prilej deasemenea e mândru de această faptă memorabilă, săvârșită de Reuniunea noastră. Presfinția Sa zice, că acest eveniment cultural „ne servește nu numai spre deosebită bucurie și mângaiere, ci și spre îndemn de întărire în nădejdea binelui, că dieceza noastră a ajuns astăzi o adevărată zi epocală, o zi de viață și desvoltare culturală, când putem zice cu psalmistul, că: „Aceasta este ziua, carea a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa“.

Iar iubita noastră prezidentă, dna Beleş, cu tot dreptul exclamă cu aceea ocazie: Reuniunea femeilor române din Arad și provincie astăzi își vede visul cu ochii. În orașul acesta mare și înfloritor, la marginea apuseană a neamului nostru, ca un turn de pază, ca un bastion de neînvinces înalță această școală de fete, care prin cultura românească a femeii române va da generațiilor viitoare cea mai puternică armă în lupta pentru apărarea ființei românești și pentru păzirea acestui hotar etnic apusean al neamului nostru împotriva ori căror invaziuni de înstrăinare“.

Iată onorată adunare generală, pentru ce anul 1913 este cel mai însemnat nu numai în anele Reuniunii noastre, ci va rămânea epocal acest an și în istoria școlilor noastre românești spre bucuria și mândria neamului nostru de pretutindeni.

2. Institutul de credit și economii „Victoria“ a fost mai întâi pătruns de necesitatea urgentă a înființării acelui așezământ cultural.

La o rugare a comitetului Reuniunii noastre pentru un ajutor mai însemnat pentru zidirea internatului de fete din Arad adunarea generală a băncii „Victoria“ din 1911 a acordat, fără considerare la sumele dăruite până aci, suma de cor. 25.000, cu angajamentul de a solvi în 5 rate egale în intervale de câte un an. În anul trecut, 1913, a anticipat și ratele de pe 1914, și 1915, prin care anticipare s'a achitat de întreg angajamentul, contribuind astfel la acoperirea cheltuielilor ardente a terminării zidirii școlii de fete. Prin această achitare s'a întregit suma totală a darului „Victoria la 31,256.87 cor. până la 6 Septembrie 1913.

Afară de aceasta sumă frumoasă a mai dăruit 500 cor pentru scopurile Reuniunii pe anul 1914.

Rugăm on. adunare generală, ca pentru acest dar extraordinar al institutului „Victoria“, care este cel mai însemnat după darul princiar al lui Vasile Stroescu pentru templul nostru cultural așa de mult dorit, să-și exprime și din acest loc prin protocol expresiunea celei mai curate recunoștinți și călduroase mulțumiri.

3. În adunarea generală extraordinară din 10 Maiu n. 1913 s'au ales mai mulți membri provinciali în comitet cu scopul, ca să li-se trimită apeluri pentru înscriere de membri noi. Considerând însă împrejurările nefavorabile, criza financiară, care bântuie și la noi, am amânat acest lucru pentru viitor, când și împrejurările vor fi mai favorabile.

4. În schimb însă comitetul își desvoltă activitatea sa în alte direcțiuni, puse la cale cu concursul Asociațiunii arădane un ciclu de conferințe, dintre cari până acuma s'au ținut 5 conferințe împreunate cu cântări, muzică declamări și jocuri românești.

Parte activă, ca conferențieri au luat următorii domni: directorul școlii de fete, Victor Stanciu, cu lucrarea „Omul preistoric“; Dr. Gheorghe Ciuhandu, referent școlar, cu „Licăriri românești în trecutul vechi bisericii a Românilor“; Dr. Lazar Iacob, profesor seminarial cu „Eiscopul Iconcențiu Micu-Klein și agitațiile religioase din timpul său“; Sabin Evuțian, profesor preparandial cu „Din lumea celor mici“; Mihai Novacu, profesor preparandial cu „Baloane și aeroplan“. Se mai produse Trifon Lugojan cu corul seminarial și cu corul școlii de fete executând în repetite rânduri diferite cântări românești; Aurel Raicu, student în drept citise schița „Bubico“ de I. L. Caragiale; Ioan Marșieu, teolog cu declamare.

Dintre domnișoarele noastre s'au produs următoarele: Veturia Petran cu cântare; Onora Luca, Anuța Pop, Livia Vățian, Mărioara Trailescu la pian și mai multe eleve dela școala noastră de fete s'au produs cu poezii, îndeosebi cu jocuri naționale în port românesc, cum a fost „Hora“, „Hațegana“, „Sârba“ și altele însoțite de cântări românești.

Vrednic de amintit este, după cum ne-am putut convinge mai ales succesul moral, ce l'am atins prin aceste producțiuni instructive și binefăcătoare, cari au trezit o vie mișcare socială fiind tot mai bine cercetate, trezind totodată și un deosebit interes față de cultura românească.

Venitul celor cinci producțiuni amintite se urcă la 245 cor. 68 fileri, din care sumă comitetul se îngrijă de un podiu și scaunele de lipsă în sala de gimnastică, precum și un schiopicon practic (globoscop) pentru ca pe viitor acele producțiuni să se poată face mai atrăgătoare și instructive.

5. Un eveniment însemnat a fost balul nostru costumat din 19 Februarie n. a. c., care a fost o splendoare, prin costumurile sale alese și de o frumusețe, care a stors nu numai admirațiunea noastră, ci a stârnit un interes deosebit și o admirațiune la străini. Balul nostru pe lângă succesul material — socotit în 805 cor. 64 fil. — a avut și un succes însemnat moral, mai ales prin cinstirea și aprecierea portului nostru românesc, care dă o „particulară notă de distincție și de strălucire balurilor noastre. A fost o splendidă feerie sărbătoarea costumului nostru național“.

Iată pentruce e una dintre cele mai fericite și laudabile idei, aranjarea unui astfel de bal în port național românesc. Și ce bine, și ce frumos ar fi, dacă damele noastre ar dă mai multă atenție costumului românesc prezentându-se nu numai la baluri costumate, ci și cu alte prilejuri în haine cu motive românești.

Propunem, ca on. adunare generală să-și exprime mulțumită față de toți aceia, cari au arătat un deosebit interes față de scopurile Reuniunii noastre și la rugarea noastră au primit asupra lor angajamentul să se producă la producțiunile culturale amintite mai sus, precum și față de aceia, cari ne-au sprijinit întru aranjarea balului costumat; în special se aducem mulțumită dnei Iovanca Dr. Nemet pentru înștiințările de aranjare la bal, pe cari a binevoit a le dăru.

5. Pentru realizarea ideii mari, frumoase și binefăcătoare: de a cultiva industria națională, de a păstra și perfecționa motivele naționale, comitetul nostru, la propunerea dlui Vasile Goldiș, secretar consistorial, a

primit în priedupii înființarea unei astfel de școli de industrie națională, căutându-se acum modalitățile înființării ei.

6. Comunicăm totodată on. adunări generale, că Ven. Consistor gr or. român din Arad prin hârtia sa Nr. 6666—1913 a încredințat controlarea economică a internatului dela școală noastră de fete comitetul Reuniunii noastre. Comitetul a primit acest angajament asupra sa în folosul școlii, vizitând internatul prin câte 2 membri în fiecare săptămână.

8. Cu durere aducem la cunoștință stingerea din viață a fruntașului nostru distins Dr. Nicolae Oncu, care s'a întâmplat în 14 (27) Ianuarie 1914. Moartea lui a deșteptat adânci regrete și în sinul Reuniunii noastre, pentru că defunctul a figurat un numai între membrii de onoare ai Reuniunii, ci a fost totodată și cel mai însufiețit sprijinitor al scopurilor noastre. Lui este a se mulțumi în mare parte exoperarea darului în veci neuitatului nostru binefăcător, Vasile Stroescu, A lucrat din toate puterile sale pentru ridicarea edificiului școlii noastre de fete, stăruind în calitatea sa de delegat al Reuniunii, ca asesor consistorial și ca deputat în sinodul eparhial pentru înțelegere între Reuniune și Consistor, făcând astfel posibilă realizarea țintei noastre.

Se cuvine deci, ca și din acest loc să ne exprimăm pentru pierderea lui tristește noastre sentimente de condolențe.

9. Rugăm on. adunare generală să binevoiască a îndeplini postul vacant de vicepreședintă. Deoarece însă numărul membrilor în comitet este complet, on. adunare generală este rugată a îndeplini acest post prin alegerea unei membre, care face parte din comitet.

10. Comunicăm abdicerea secretarului Dr. A. Sădean, pe care și-o motivează prin ocupația multă, ce trebuie s'o desfășoare în alta parte, deci vă rugăm să luați acesată abdicere la cunoștință și să îndepliniți acest post prin alegerea unui nou secretar.

11. Vă prezentăm hârtia „Uniunii femeilor române din Ungaria“ din Neomvrie 1913, la care ne anexează expozeul aprobat și complotat de l. congres al femeilor române din Ungaria și cere, ca Reuniunea noastră să încere după puțință a-și extinde activitatea sa în senzul puntelor cuprinse în acel expozeu.

Indeosebi ne roagă în chestia marelui orfrelinat, a cărui realizare este o necesitate imperioasă pentru poporul nostru. Intre altele ne roagă a transmite în senzul statutelor taxa Reuniunii asociată în suma anuală de cel puțin 20 cor., ca membră ordinară sau în suma de 400 cor. odată pentru totdeauna, care se va plăti în cel mult 4 rate egale în intervale de câte un an.

Deci vă rugăm să hotărâți în chestie.

12. Incheind, rugăm on. adunare generală să binevoiască a stabili preliminarul de spese pe anul 1914 și a cenzura rapoartele și după cetirea raportului dnei casiere a examina socoțile și aflându-le exacte a le lua la cunoștință și a da comitetului absolut pentru anul de gestiune 1913.

Arad, 2 Martie n. 1914.

Sofia Beleş,
pres. Reuniunii.

Dr. Avram Sădean,
secretar.

Omilie*)

de Vasile Medrea,
ștud. c. III teol.

Iubiți ascultători!

Sfânta Scriptură ne învață, că D-zeu a creat pe om din trup și suflet. Și pentru că omul să poată exista în lume, Dumnezeu l-a înzestrat cu toate acele calități trupesti și sufletești, de cari are lipsă pentru câștigarea traiului vieții. Omul e dăruit din partea lui Dumnezeu cu minte, cu judecată, ca astfel să-și poată întocmi lucrurile întru agonisirea pâinii de toate zilele. E dăruit de altă parte de bunul Dzeu cu brațe tari, cu trup sănătos spre a putea duce la împlinire cele contemplate de minte. Dreptaceea fiind omul compus din două părți: din trup muritor și suflet nemuritor, și stând aceste două părți în cea mai strânsă legătură una cu alta datorința omului e, ca în decursul vieții sale aici pe pământ pe ambele să le cultive într'unul și acelaș mod. Datorința omului e, ca să nu pună pe trup mai mare preț decât pe suflet, ci în măsura în care se îngrijește de trup, să se îngrijască și de suflet. Dar ce ni-e dat să vedem în viața de toate zilele? Împlinim noi cerințele acestea atât de frumoase? Satisfacem și sufletului în măsura în care îndestulim trupul? Negreșit, că nu. Pentru că dacă aruncăm o privire cât de fugitivă asupra vieții, asupra traiului creștinului din zilele de acum, e cu neputință, să nu observăm marea, dar dureroasă deosebire, ce o aflăm între cultivarea sufletului și a trupului. Și de unde această dureroasă deosebire? Au nu ambele le avem dela Dumnezeu, au nu ambele părți sunt părțile constitutive ale omului creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu? Ba, da! Dece atunci atâta alergare pentru trup și atâta nepăsare pentru suflet? Dece atâta osteneală pentru îndestulirea trupului și atâta neglijență și lăncezire din partea omului pentru îngrijirea sufletului, când știm cu toții că trupul e muritor, iar sufletul e nemuritor? Pentru aceste lucruri însă avem cândva să ne dăm seamă înaintea aceluia, la care le-am primit. Precum stăpânul la finea fiecărui an înainte de a se depărta sluga dela casa sa, îl chiamă la sine și-i cere în seamă toate uneltele economice; precum stăpânul din evanghelie depărtându-se de-acasă împărțește între slugile sale talanții, pentru că re'ntorcându-se să-i tragă la răspundere pentru folosirea bună sau rea a talanților încredințați lor: tocmai așa vom fi trași la răspundere și noi pentru faptele noastre săvârșite aici pe pământ, fiind noi toți supușii stăpânului celui ceresc, „căci ceeace suntem, dela Domnul suntem“. Ce va răspunde sluga, care n'a grijit de uneltele stăpânului? Îș va lua răsplată. Ce-au răspuns servitorii, cari au primit talanții? Și aceștia și-au luat răsplată. Ce vom răspunde noi atunci, când vom fi înfățișați înaintea dreptului judecător, pentru a ne da seama de faptele noastre? Și noi ne vom trage consecințele.

Am amintit, că sluga cu împlinirea anului de serviciu e chemat de stăpân la un fel de judecată. Stăpânul cu talanții a luat la răspundere servitorii, cărora le-a încredințat talanții, când s'a rentors. Dar când vom fi chemați noi să ne dăm seama de viața de aici?

Biserica noastră dreptcredincioasă ne învață, că judecata, ce ne așteaptă e de două feluri; una e particulară, prin care trece sufletul omenesc îndată după ce

*) Rostită înaintea tinerimei seminariale din Arad în 9 februarie 1914.

s'a despărțit de trup, luând o răsplată nedeplină, nedesăvârșită, iar alta e generală, numită judecata din urmă, care se va ține la sfârșitul lumii. Răsplata, care o vom primi la judecata din urmă va fi deplină și vecinică. Ținerea acestei judecăți ne-o dovedește dumnezeescul apostol Pavel prin cuvintele: „Omului îi este hotărât, să moară și după aceea județul”. (Evr. 9. 27). Minteța însăș ne spune, că trebuie să vină o zi, când cei răi pentru fărădelegile săvârșite aici pe pământ să-și primească pepeapsa, iar cei buni răsplata. Trebuie să vină o zi, în care atât suferințele și năcazurile, cât și fărădelegile și patimile celor păcătoși se vor asemăna laolaltă. Căci, dacă timpul acestei vieți pământești este timpul sămănăturii, atunci va să vină și o zi, în care omul să secere dincolo, ceea ce a sămănat aici, și dacă a sămănat în prisos, în prisos să secere, iar dacă a sămănat în scumpete, în scumpete să secere. Această răsplată n-o pune în vedere însuș Mântuitorul prin cuvintele: „Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceriuri”, (Mat. 5. 12) adresate către învățăceii Săi.

Sfânta evanghelie de azi ne spune pe larg că cine va fi, celce va judeca lumea la judecata din urmă. „Auziți deci glasul meu, luați aminte și ascultați cuvintele mele”. (Isaia XXIII. 23).

Iubiți ascultători! Sfânta evanghelie de azi începe cu cuvintele: „Când va veni Fiul Omului întru mărirea sa și toți sfinții ingeri cu dânsul, atunci va șede pe scaunul mării sale”.

Aceste sunt cuvintele Mântuitorului, cu care își începe vorbirea despre județul cel infricoșat. Acestea sunt cuvintele, pe cari rostindu-le cu băgare de seamă, vom înțelege dintr'ânsele, că va veni timpul odată, când Isus Cristos, Fiul lui Dumnezeu — care, pentru ca să scape omenirea decăzută, din noroiul fărădelegilor, a jertfit ce a avut mai scump — viața, — murind răstignit pe cruce alături cu tâlharii — va mai veni odată între oameni. Însă între venirea dintâiu și a doua va fi mare deosebire. La venirea dintâiu în urma dragostei sale nemărginite față de neamul omenesc, El însuș, Creatorul omului a luat chipul omului, ca astfel să îndrepteze pe cei rătăciți, să ajute pe cei săraci și neputincioși, și să mântuiască pe cei păcătoși. La venirea sa dintâiu, El Domnul Domnilor, Judecătorul Judecătorilor și Dumnezeu cel adevărat a suferit chinurile cele mai cumplite, a lăsat să fie batjocorit, hulit, judecat, ba chiar și răstignit pe cruce de aceia, pentru mântuirea și îndreptarea cărora s'au pogorit din ceriu. Prietenul și binevoitorul omenimei a voit să fie, dar între ai săi venind „ai săi nu l-au cunoscut”. Nu l-au cunoscut, fiindcă împărăția, care avea să o înființeze și pe care o așteptau Iudeii nu e „din lumea aceasta”, nu e împărăție pământescă ci cerească.

Întâia sa venire a fost umilită, smerită; a doua însă va fi măreață infricoșată. La întâia venire a venit ca unul ce avea să fie judecat, la a doua va veni însuș ca judecător, să judece de pe scaunul mării pe făcătorii de rele. La a doua judecată de față vor fi și sfinții ingeri „slugile lui, cari fac voia lui”, pentruca judecata cu atât mai infricoșată să fie.

Ce vor zice păcătoșii lumii acesteia, cari până când au fost în viață s'au bucurat de toate bunătățile de toate plăcerile, de toate fericirile, și de toate onorurile trecătoare amăgind prin purtarea lor fățarnică lumea aceasta atât de nesigură, negândindu-se nici măcar o clipă la soartea ce le așteaptă sufletul în viața de dincolo de mormânt. Lumea au înșelat-o, scopurile vremelnice și le-au ajuns aici pe pământ, dar

ce vor face stând în fața aceluia, — care toate le știe, toate le vede, — când vor fi întrebați, că ce comori și-au asigurat pentru lumea viitoare? Ce vor răspunde judecătorii, cari au adus judecată asupra „mielului nevinovat”, care acuma le stă înainte cerându-le seamă pentru călcarea legilor și poruncilor? O nenorocirii! Ei vor fi aceia, cari mai tare se vor căi, se vor smeri și se vor scuza provocându-se la îndelungrăbdarea Domnului. Îndelunărăbdarea Domnului însă va avea sfârșit, pentrucă va veni timpul când Domnul nu va mai face milă, ci numai dreptate, și atunci căința nu va mai ajuta.

Ah! ce vor simți, ce vor putea simți păcătoșii văzând înaintea lor pe Isus Cristos, pe care până a fost între dânsii l-au desconsiderat așa de tare, pe care ei l-au răstignit și batjocorit prin păcatele lor. De sigur vor căuta să incurce și de astădată adevărul și să seducă pe dreptul judecător când le va ceti din cartea vieții toate orgiile comise pe pământ, arătându-le ca într'o oglindă toate fărădelegile lor. Zădarnice le vor fi toate scuzele, toate păreriile de rău. Suferințele, cari îi vor cuprinde văzând fața judecătorului nici pe departe nu se pot asemăna cu suferințele, ce le-au îndurat în viață dreptii pentru adevăr și dreptate. Suferințele, de cari vor cuprinși păcătoșii când judecătorul le va descoperi toate păcatele, — zice Sf. Ieronim că așa vor fi de grele, încât; „Mai ușor ar fi păcătoșilor a suferi muncile iadului, decât a privi în fața lui Cristos, Judecătorul”.

„Și se vor aduna înaintea lui toate limbile și va pune oile de-a dreapta lui, iar caprele de-a stânga”. Mântuitorul Hristos după ce ne arată mărirea venirii sale la judecata din urmă, ne spune și aceea, că cine vor fi acuzații, cari vor fi citați înaintea Judecătorului spre a li-se lă în seamă faptele săvârșite aici pe pământ. Cei cari vom sta înaintea judecății și vom aștepta cu nerăbdare și cu frică pronunțarea sentinței dumnezești suntem toți oamenii, cari am avut parte de viață aici pe pământ, pentrucă „se vor aduna înaintea lui toate limbile”. Se vor prezenta la un semn dat atât bogății cât și săracii, stăpânii și slugii, femeile și bărbații, părinții și fiii, morții și viii, căci zice apostolul Pavel „și vor învia cei morți întâiu întru Hristos, după aceea noi cei vii, cari vom rămași împreună cu dânsii ne vom răpi în nor”. (Ep. Col.)

După ce „însuș Domnul întru poruncă, cu glasul Arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu se va pogori din ceriu” (ap. Pav.) și va vedea toată suflarea omenescă, — care a viețuit pe pământ — adunată înaintea sa și după ce va descoperi fiecareia cugetele cele mai ascunse „va despărți pe dânsii unul de altul”, adecă cu aceasta se începe infricoșatul județ. De-a dreapta judecătorului vor stă dreptii, iar de-a stânga vor fi așezați păcătoșii. Ce tablou minunat! Hristos în mijlocul aceloră, pentru cari la prima venire a venit, ca să-i mântuiască, să-i scape din robia păcatului. Intocmai precum alege păstorul oile decătră capre atunci, când voiește, ca acestea să nu mai fie la un loc, intocmai precum alege economul neghina din grâu, când voiește să-și samene sămânța în țarină, ca la anul să-i aducă roade îmbelșugate; așa va fi și selecționarea sufletelor omenesci la judecata din urmă. Nimic nedrept în aceea judecată nu va fi, pentrucă „drept e Domnul și Domnul dreptatea a iubit”. Dar pe cât va fi de îngrozitoare această judecată pentru cei din stânga Domnului, pe atât de înveselitoare și plină de bucurie va fi pentru cei de-a dreapta lui.

Iată că sosește și mult așteptatul, marele și înfricoșatul ceas al judecății, când va zice Mântuitorul celor de creapta lui: „Veniți binecuvântații părintelui meu, moșteniți împărăția care este gătită vouă dela întemeierea lumii. Că am flămânzit și m'ați dat de am mâncat: am însetat și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m'ați primit. Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la mine. Atunci vor răspunde lui dreptii zicând: Doamne! când te-am văzut flămând și te-am hrănit? sau însetat, și ți-am dat apă de beut? Sau când te-am văzut străin și te-am primit? Sau gol și team îmbrăcat? Sau când te-am văzut bolnav, sau în temniță și am venit la tine. Și răspunzând Împăratul va zice lor: Amin! zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr'acești frați ai mei prea mici, mie mi-ați făcut“. Aceasta va fi iubiți ascultători! sentința rostită de Isus Hristos la judecata din urmă a celor drepti și cu frica lui Dumnezeu. Aceasta va fi soarta dreptilor. Oare câți vor avea parte de o atare judecată? Oare câți se vor afla între noi, cari să poată zice, că toate acele fapte, — pentru cari Mântuitorul va remunera pe cei drepti cu moștenirea vieții vecinice, — le-au împlinit, și că — prin urmare — sunt siguri că vor moșteni viața de veci? Sunt foarte rari în zilele noastre acei creștini, cari în decursul vieții pământești — amăgiți de bunurile și interesele lumesti — să fie împlinit cerințele pentru dobândirea fericirii din lumea viitoare. Creștinul de azi numai cu cuvântul e creștin, cu fapta e păgân. O astfel de credință zice Mântuitorul, care nu e însoțită de fapte „este moartă“.

Să ne oprim dar puțin și să ne examinăm internul nostru și să vedem cum stăm cu faptele noastre. Săturat-am noi vre-odată pe flămândul, care din cauza defectelor trupesti e silit a bate drumurile în lung și'n lat și a cerși milă pela porțile creștinului? Și dacă l-am și săturat, împlinit-am noi această faptă din inimă, din credință, din dragoste și din iubire adevărat creștinească? Cercetat-am noi bolnavul, care cuprins de dureri suferă pe patul de moarte? Și dacă da, făcut-am noi lucrul acesta din îndemn creștinesc, ori că am fost conduși de oareșcare scop material? Pe străinul ce ne cere adăpost, adăpostu-l-am? și dacă i-am împlinit cererea, am făcut-o noi aceasta, din părere de rău, din iubire față de-aproapele, sau numai pentru ochii celor din jurul nostru? Vedeți iubiți ascultători! ce prăpastie mare între faptele săvârșite de noi și între faptele adevărate creștinești. Fapta adevărată creștinească trebuie să isvorască din iubire și dragoste față de Dzeu și față de de-aproapele nostru, pentru că numai această faptă va fi răsplătită la judecata din urmă. Vor zice mulți dintre noi, că Mântuitorul judecând omenimea va avea în vedere numai faptele săvârșite pentru El, și pe baza acestora ne va judeca. Dar amar se'nșală acești creștini. Cum Isus Hristos, izvorul tuturor bunătăților să fie avizat la bunăvoința omului imperfect? Cum, Mântuitorul Hristos are lipsă de mila noastră? Nu, iubiți creștini, nu Mântuitorul așteaptă milă și ajutor dela noi locuitorii vremelnici ai acestei lumi, ci noi „nevrednicii“ fiii săi așteptăm dela dânsul „mare și multă îndurare“.

Am ajuns — iubiți ascultători! — cu firul evangheliei până acolo, unde Mântuitorul întorcându-se către cei de-a stânga sa le va zice: „Duceți-vă dela mine blăstămaților în focul cel vecinic, carele este gătit diavolului și ingerilor lui. Că am flămânzit și nu mi-ați dat să mănânc; am însetat și nu mi-ați dat să beau... etc.“ Iată și sentința călcătorilor de porunci,

iată răsplata călcătorilor de lege, iată osânda păcătoșilor. După pronunțarea judecății vor merge păcătoșii „în munca vecinică, iar dreptii în viața vecinică“. Vor merge deci „binecuvântații“ Domnului acolo, unde în urma faptelor bune li-s'a gătit loc de fericire vecinică, acolo, unde nu va mai fi nedreptate, supărare, înșelăciune, unde pururea vor vedea fața lui Dumnezeu. Iar păcătoșii plângând și suspinând se vor depărta de foștii lor cenlocuitori pământeni și își vor îndrepta calea spre locul chinurilor și al suferințelor vecinice. Iată deci cât de drept, dar cât de înfricoșat va fi ceasul judecății! Isus Hristos, — care intrupându-se din Feocioara Maria și luând „chip de rob“, ca să întoarcă lumea dela calea rătăcită și să o pregătească pentru viața cea vecinică și care zicea învățăcelor săi „Învățați dela mine că sunt blând și smerit cu inima“ — acum la a doua venire nu va mai fi „blând“ și „smerit“, ci va fi judecătorul cel aspru, dar drept, pentru ca să se îplinească cuvintele. „Cel ce se lapadă de mine înaintea oamenilor și eu mă voi lapadă de el înaintea Tatălui meu, care este în ceriu“ (Mat. 10 23).

Iubiți ascultători! Precum ați auzit, sfânta evanghelie de azi ne arată judecata din urmă, care ne așteaptă pe fiecare muritor după trecerea din viața de aici la viața de dincolo. Dreptăcea dându-ne seama de acel moment prea însemnat, când vom fi înfățișați înaintea Judecătorului celui mare, — precum și de soarta sufletului nostru, ce i-se va croi atunci, să căutăm până suntem în viață a ne feri de fărâdelegi, de păcate, ca nu cumva prin purtarea noastră necreștinească să vătămăm pe Preabunul Dumnezeu. Să ne îngrijim și de suflet nu numai de trup pentru că „n'are atâta trebuință trupul de nutremânt, cât are sufletul de cuvântul lui Dumnezeu“. (Miniat). Să ne nizuim, cu mai multă ostăneală a ne câștiga comori pentru viața cea de dincolo de mormânt, comori neperitoare, pe cari nici furul nu le fură, nici moliile nu le strică. În viața aceasta, care e „un vis nestătător, nălucire care nu prinde, sburare de pasăre, care trece, corabie pe mare, care nu are urme, floare ce se desvâlește în vreme și se strică în vreme“, (Miniat) să nu pierdem din vedere, nici măcar pe un moment viața viitoare, ci cugetul să ne fie îndreptat totdeauna spre Acela, dela care la judecata din urmă vom aștepta răsplătirea dreptilor și și osânda păcătoșilor. „Priveghiați și vă rugați“ că nu știți, când va sosi ora judecății“. În rugăciunile voastre aduceți-vă aminte de-aproapele vostru! Ajutați pe cei neputincioși și lipsiți! Pe cei rătăciți îndreptați-i, ca la judecata din urmă să vi-se asigure locul fericirii vecinice. — Amin! —

Nr. 846/1914.

Aviz!

Se aduce la cunoștință învățătorilor și învățătoarelor noastre, că ministerul regesc ungar de culte și instrucțiune publică, prin actul său Nr. 316/1914 a dispus a se țineă dela 1—22. iule st. n. curent cursuri de vară pentru învățătorii și învățătoarele școlii populare.

Cursurile pentru învățători se vor țineă la preparandiile de stat din Arad, Baja, Budapesta, Igló, Kiskunfélegyháza, Cluj, Losoncz, Sighetul-Marmației și în Timișoara, iar pentru învățătoare în Eperjes, Sepsz-Szt. György și Szabadka.

Atragem atenția celor interesați asupra acestor cursuri, îndemnându-i să participe la ele, spre a-și spori cunoștințele.

Cererile, ce au a se face netimbrate, trebuiesc înaintate până cel mult la 20 martie la respectivul inspectorat regesc școlar pe al cărui teritor se află petentul.

Geice vor participa la curs pe cheltuielile proprii, vor primi ca favor cortel gratuit și menaj cu preț redus.

Arad, la 12/25 februarie 1914.

*Consistorul român ort.
din Arad.*

CRONICA.

Dăruirile „Victoria”. „Victoria” institut de credit și economii soc. pe acții Arad din sumele destinate de adunarea generală pentru scopuri filantropice culturale a mai dăruit:

Reuniunii femeilor române din Arad și provincie	500.—
Fondul ziariștilor români	500.—
Societatea academică „România Jună” Viena	200.—
Societatea academieă „Petru Maior” Budapesta	200.—
Tinerimii universitare, Cluj	200.—
Masa stud. din Brașov	100.—
Societatea sportivă „Gloria” Arad	200.—
Societatea călțunilor români Arad	50.—
Fond. „Victoria” pentru excursiunile tinerimii seminariale din Arad	200.—
Reuniunea învățătorilor din Arad și jur	200.—
Comunei bis. gr. or. sârb., Arad	100.—

După frumosul dar făcut culturei românești, după atâtea alte generoase acte de filantropie, institutul de credit și economii „Victoria”, în semn de recunoștință față de marea ei clientelă străină și ca un superior răspuns șovinismului maghiar, a făcut și următoarele contribuții pentru diferite societăți străine din Arad:

Soc. Crucea-roșie din Arad 200 cor., Soc. Crucea-albă 100, Fondului de ajutorare a Reun. Inv. magh. din Arad 50, Reun. inv. din provincie 50, Reun. de binefacere a fem. israelite 100, Aradi népkonyha 50, La fondul orfanilor 100, La fondul notarial 100, La fondul notarial de pensiune din com. Arad 100, Școalei de surdo-muți 100, Asilului de bătrâni 100, Reun. pentru ajutorarea copiilor săraci 100, Fondului de pensiune al polițiștilor și al pompierilor 100, Chewra Kadischa 50, Reun. de ajutorare a elevilor dela școala comercială din Arad 200, pentru copii săraci dela școala din Șega 50, pentru copii săraci dela școala din strada Csutora 50, Reun. de cântări „Gutenberg” 50, Reun. de patronaj 200, Societății de luptă contra tuberculozei 100, Reun. fem. de binefacere 100, Reun. meseriașilor 100, Reun. de ajutorare a tinerimii dela școala superioară din Arad 100, Soc. de ajutorare a tinerimii dela gimn. sup. din Arad 100, Reun. de ajutorare a elevilor dela școala meseriei de lemn și de metal 100, parohiei gr.-or. sârbești 100, Reun. de ajutorare a ziariștilor maghiari din Arad 100 cor.

„Muzeul Grigorescu”. Alaltăieri a avut loc la Ate-neul român din București inaugurarea „Muzeului Grigorescu”, în prezența ministrului cultelor.

Se știe că operele lui Grigoresc se găseau până acuma răspândite pe la diferite autorități, și la Palatul Artelor. Din inițiativa dlui I. G. Duca ministrul cultelor,

ele au fost strânse într'un singur loc, într'o vastă sală care va purta numele: „Muzeul artistic al pictorului Grigorescu” și care va fi în premanență deschisă pentru public.

† Ioan Zaicu. Murind Ioan Zaicu am rămas mai săraci cu un artist de valoare și cu un bun Român. Sufletul lui nobil, idealismul și dragostea lui față de cultura neamului nostru se reoglindește atât din arta sa cu care ne-a împodobit o mulțime de biserici, cât mai ales din dispozițiile lui luate înainte de moarte cu câteva săptămâni.

Eram lângă patul lui, când mi-a comunicat voința de a face o *fundatiune de 20.000 coroane* cu scopul ca din interesele acestui capital sa se crească an de an studenți pentru pictură. Administrarea acestei fundatiuni să se facă prin „Asociațiunea” din Sibiu. Fundatiunea să poarte numele de „Fundatiunea lui Ioan Zaicu și soția Viora”.

„Văd și știu că suntem săraci și că din aceeaștă cauză nu avem tineri cualificați în pictură, de aceea fac aceste dispoziții”, — îmi vorbea fiertatul. Dna Zaicu născ. Viora Ruga a luat asupra d-sale acest obligament de a implini dorința iubitelui său soț, și având toată încrederea în promisiunile soției sale a abstat dela facerea testamentului în direcția aceasta.

Ioan Zaicu s'a născut în comuna Fuzes din comitatul Caraș-Severin din părinți plugari. După terminarea studiilor academice din Viena a întreprins mai multe pictări de biserici. În 1897 a terminat pictura bisericeii din Zsombolya, unde cunoscându se cu familia Ruga, s'a căsătorit cu Viora Ruga. Înlesnindu-i-se poziția materială prin sprijinul familiei Ruga, a putut să întreprindă pictarea mai multor biserici. Astfel a pictat dela anul 1897 până la 1913 bisericile din: *Nădlac, Vârșand, Jădani, Cerneteaz, Săcusigiu, Sebeșul-săsesc, St.-Nicolaul-mare, Borlova, Iladia, Șiclău-Pocioneliște, Checia-română, Ciănadul-unguresc, Feniș, Doclin* și în urmă biserica din *Timișoara-Fabric*, la care s'a și îmbolnăvit, contractându-și un morb de rinichi din materia veninoasă, din care trebuia să-și formeze diferitele colori.

A căzut deci jerfă abnegațiunei și sârguinței cu care a muncit toldeauna pe acest teren. A fost omul muncii care a lucrat fără larmă și reclamă, și în urmă din sudoarea feții lui lasă o bună parte neamului, din care a făcut parte.

A lăsat în urma lui și mai multe tablouri de o rară valoare.

Dumnezeu să-l odihnească!

Timișoara, la 17 Martie 1914.

Dr. P. Cioban.

Catavasieriul de C. Diaconoviciu-Loga, exemplar bine conservat, curat, se află de vânzare la Efta Crașovan în Széphely.

Cronica bibliografică.

A apărut revista pentru literatură, artă și știință „*Lucafărul*” Nr 5, 1914 cu următorul cuprins bogat și variat: T. Codru: Ardealul în România. P. Papazissu: Iubire-ascunsă (poezie). Livia Rebreanu: Crizanteme (poezie). V. Demetrlus: Șoriceachea. Oct. Smighelschi: Pictura bizantină românească. Const. Kiriecuță: Prin parc (poezie). P. Papazissu: Sonet oriental (poezie).

Radu S. Dragnea: Poetul Șt. O. Iosif. Dări de seamă: D. N. Ciotori: M. Beza: Pe drumuri. Cronici: Sofia Ciora: Gheorghe Asachi în Roma. Dr. P. Roșca: Henri Bergson. Insemnări: Bomba dela Dobrițin. Învățătorii români sălăgeni în lumina adevărată. Desluciri de un dascăl sălăgean. Reorganizarea „Convorbirilor literare”. Șegescu — intrerupe. Domnul Notar. Cursurile „Asociațiunii”. Corespondentul „Românului”. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Octavian Goga. Octavian Smighelschi: Înălțarea Domnului: Nașterea Domnului; Profetul Daniil. Henri Bergson.

Concurse.

În baza ordinului Ven. Conzistor orădan de Nr. 4787/913, se publică din nou concurs, pentru îndeplinirea parohiei de cl. II din Leș (Várables), cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala”.

Beneficiul este următorul:

1. Pământ parohial 22 jug. 2. Bir de fiecare nr. de casă 1 vică (30 l.) bucate, parte săcară, parte cucuruz sfărmat. 3. Stolele îndatinat. 4. Întregirea dela stat. 5. De locuință, până când parohia va edifica casă parohială, se va îngriji alesul.

Dările după beneficiu, cad în sarcina alesului. Alesul va avea să provadă catehizările la ori-ce școală din parohie, fără să aibă drept a pretinde pentru aceasta remunerațiune dela biserică.

Reflectanții sunt poftiți, ca rugările ajustate cu documentele originale, să le înainteze P. O. oficiu protopopesc în Oradea-mare (Velența), în termenul regulamentar, având în acest restimp a se prezenta — cu stricta observare a prescrișelor Reg. p. par. — în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică, spre a-și arată desteritatea în cant, serviciu și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Andreiu Horvath protopop.

—□—

1—3.

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți de prunci din comuna Nadăș (Zarándnadas) protopopiatul Buteni devenită vacantă prin penzionarea învățătorului Mihai Voluntir, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. plătit din cassa culturală.

2. Intregire la salar și cvinevenale prescrise de lege fostul învățător le-a avut dela stat și se vor cere și în viitor conform anilor de serviciu.

3. Pentru grădina de legumi 20 cor.

4. Locuință liberă care în anul curent se va edifica din nou.

5. Venitele cantonale ce vor obveni în parohii dela înmormântarea mare 2 cor. mică sub 7 ani 1 cor.

6. Pentru înființarea corului va fi remunerat.

Alegândul învățător e obligat a presta cantoratul în sfta biserică a conduce școlarii regulat la sfta biserică în dumineci și sârbători a instrua în clasele la cari va fi designat și la școala de repetiție.

Recursele adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Nădab și ajustate conform regulamentelor în vigoare, sunt a se înainta în termenul concursului Prea On. Oficiu protopresbiteral roma. gr. or. în Buteni (Körösbökény) com. Arad, având recurenții a se prezenta înaintea alegătorilor în cutare duminecă ori sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută la 2/15 februarie 1914.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: Florian Roxin ppbiter, insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului al IV-lea învățătoresc-cantor al școala confesională gr. or. română din Sânt Nicolaul Mare. (Nagyszentmiklós) tra. tul B. Comloșului (comit. Torontal) în nex. cu ordinul Ven. Conzistor diecezan de sub Nr. 4547/912 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. 2. Pentru conferință 20 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 4. Pentru cvartir 360 cor. până când comuna bisericască va da cvartir în natură. 5. Venitele cantonale uzuale.

Alesul învățător va fi obligat a îndeplini agendele cantonale în și afară de biserică. A conduce clasa care i-se va încredința din partea comit. par. Cei cari sunt apți a conduce cor vor fi preferiți.

Alesul va fi deobligat a-și ocupa postul cu începerea anului școlastic 1914/1915 adevă în 1 Sept. 1914. Reflectanții sunt poftiți ca recursese ajustate cu documente originale și anume: a) Estras de botez. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență dela antistia comunei natale. d) Atestat despre serviciul de până aici și adresate comit. par. să-le înainteze în termenul legal la oficiul protoprezbiteral gr. or. rom. din B. Comloș (Nagy Komlós) având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comit. par. din Sânt Nicolaul Mare ținută la 5/18 Febr. 1914.

Ioan Popovicu
paroh președinte.

Dr. Livius Luczay
notar.

In conțelegere cu: Mihai Păcățian, protoprezbiter,
inspector tractual.

—□—

3—3

CĂRȚI BISERICESTI CU LITERE LATINE:

Penticostarul, leg. în piele roșie	14.—
Cazania	14.—
Molitvelnicul	14.—
Triodul cu strajnicul . .	27.—
Octoichul mare	27.—
Mineile 12 vol. pe 12 luni leg. în piele	186.—
Apostol	11.50
Evangelia, cu litere latine	25.—

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite culori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.